

Aspecte ale comunicării copiilor români din Slovenia

Vidiki komunikacije romunskih otrok v Sloveniji

Ioana Jianu

1. Introducere

Studiul *Aspecte ale comunicării bilingve a copiilor români din Slovenia* urmărește efectele lingvistice ale migrației în cazul comunității românești din Slovenia, pornind de la caracteristicile limbilor aflate în acest proces: româna și slovena.

2. Obiective și motivație

Analiza se concentrează pe comunicarea copiilor români din familii de români sau familii mixte româno-slovene în diverse contexte sociale, evidențierea factorilor care determină alternarea limbii române cu slovena, precum și identificarea în comunicare a unor fenomene specifice contactului lingvistic: comutarea de cod, calcul lingvistic și împrumutul.

Motivația alegerii acestei teme este dată de interesele mele științifice anterioare, domeniul meu predilect de interes fiind limbajul migrației – contactele lingvistice româno-spaniole și a celor româno-italiene din cadrul comunităților

de români din Spania și din Italia și de nevoia de a înțelege modalitățile de exprimare ale copiilor mei care alternează în comunicarea zilnică limba română și limba slovenă.

3. Metode de cercetare

Metodele de cercetare folosite pentru culegerea corpusului au fost variate. În primul rând, menționez observarea comportamentului lingvistic al copiilor români din Slovenia în timpul unor ateliere lunare și interviuarea acestora în contexte familiale între martie 2018 și aprilie 2019. În timpul acestor întâlniri, am cules fragmente de conversații pe care, ulterior, le-am supus analizei. De asemenea, părinții mi-au trimis pe cale electronică exemple de comunicare amestecată româno-slovenă. O altă sursă semnificativă pentru realizarea corpusului a fost comunicarea zilnică cu copiii mei. Așadar, am interviuat, direct și indirect, șaptesprezece copii, unsprezece proveniți din familii mixte și șase din familii de români. Dintre aceștia, patru copii sunt înscriși la școli internaționale și 10 înscriși la școli și grădinițe publice slovene. În urma anchetei de teren, am observat că patru dintre copii nu vorbesc limba slovenă, studiază la școli internaționale în limba engleză, astfel interferează româna cu engleza în comunicare. Cei zece copii înscriși la școlile publice slovene comunică alternând limba română cu limba slovenă, iar trei dintre copii nu vorbesc românește, dar înțeleg. Ultimii zece reprezintă informatorii care ne-au furnizat materialul pe care l-am supus analizei în lucrarea de față.

4. Comunitatea românească din Slovenia

Pentru a putea caracteriza interferențele româno-slovene din comunicarea copiilor români din Slovenia este necesară o prezentare a situației migrației românești în Slovenia. Numărul oficial al românilor care trăiesc în Slovenia nu este cunoscut cu exactitate. Pe site-ul Ambasadei României în Republica Slovenia nu este precizat numărul românilor cu acte de rezidență în Slovenia, iar datele găsite pe internet, 493 de români, sunt neactualizate din anul 2012. Cert este că în Slovenia trăiesc foarte puțini români, iar motivele pentru care românii nu au ales ca destinație această țară sunt, în primul rând, limba (limba slovenă se învață cu foarte mare dificultate de către nevorbitorii de limbi slave)

și, în al doilea rând, salariile mici și chiriile exorbitante. Așadar, comunitatea de români din Slovenia este formată din reprezentanți oficiali ai României, din studenți (licență, masterat, doctorat), angajați ai unor companii multinaționale cu sediul în Slovenia, cercetători, artiști și români din familii mixte.

5. Caracteristici ale bilingvismului româno-sloven

În lucrările de specialitate, termenul de „bilingvism” admite diferite grade de cunoaștere a celor două limbi, de la cunoașterea perfectă la cunoașterea parțială. În studiul de față, considerăm că „o persoană este bilingvă dacă este capabilă să comunice, chiar dacă nu foarte bine, în a doua limbă” (Skiba 1997: 1). Situația bilingvismului româno-sloven este studiată prin raportare la limba oficială, slovena, vorbită de către două milioane de locuitori, folosită în toate instituțiile Sloveniei, dar care nu este utilizată de către toți imigranții în comunicarea zilnică, în familie sau la serviciu, de multe ori fiind preferată engleza.

Comunitatea de adulți care cunosc limba slovenă este caracterizată printr-un bilingvism aditiv sau de elită, studiul slovenei nu a periclitat în niciun fel exprimării în limba română, iar în cazul celor care vorbesc slovena la nivel intermediar, de un bilingvism receptor (doar înțeleg slovena) (DȘL 2005: 87).

În cazul bilingvismului româno-sloven caracteristic copiilor români care trăiesc în Slovenia, putem vorbi de un bilingvism dobândit natural, în unele cazuri, în cadrul familiei mixte, româno-slovene, în altele, prin imersiunea în mediul educațional sloven: grădiniță, școală. Copiii intervievați au învățat limbile simultan, deoarece, chiar dacă nu au niciun părinte sloven, au intrat în contact cu slovena de la vârsta de un an. În familiile cu ambii părinți români, bilingvismul copiilor este simetric, competența lingvistică fiind egală în ambele limbi. În cazul copiilor proveniți din familii mixte, întâlnim un bilingvism asimetric, competența este diferită, slovena fiind limba dominantă, deoarece este folosită atât în mediul școlar, cât și în cel familial. Copiii dezvoltă reprezentări mentale pentru ambele limbi, atribuind sensuri identice unităților lexicale corespunzătoare. De exemplu, „gugalnica” și „leagăn” cu sensul de „scaun sau scândură suspendată cu frânghii, pe care se așază cineva ca să se balanseze” (DEX 2009) reprezintă doi termeni diferiți pentru aceeași noțiune. Bilingvismul coordonat este specific celor care învață limbile în medii diferite, asociate unor culturi diferite, dezvoltând

reprezentări mentale diferite. Pentru ei, „gugalnica” și „leagăn” sunt două noțiuni diferite sau, parțial, diferite. Copiii români din Slovenia se află între cele două situații prezentate: uneori „gugalnica” și „leagăn” sunt două noțiuni identice, alteori parțial sau total diferite.

Studiul bilingvismului în cazul comunităților românești din Slovenia a condus la identificarea și descrierea mecanismului și a consecințelor structurale ale contactului dintre limba slovenă și limba română în comunicarea copiilor. Bilingvismul a determinat apariția unor fenomene de interferență la toate nivelurile structurii idiomurilor de contact, declanșând chiar procese de reorganizare a tiparelor structurale.

6. Analiza comunicării copiilor români din Slovenia

În studiul de față, analizez comportamentul lingvistic al copiilor români din Slovenia, oprindu-mă la fenomenele de comutare de cod, împrumut/ adaptare, calc lingvistic și topică, urmând modelul María José Domínguez Vázquez (2001), plecând de la ideea că, în ceea ce privește contaminarea lingvistică în comunicarea copiilor bilingvi, aceasta se manifestă la toate nivelurile și în toate gradele limbilor care sunt în contact. La nivelul vocabularului produc, în special, amplificări ale sensului și ale uzului, împrumuturi ale unor semne, traduceri împrumutate (calcuri), adică unirea a două semne care există deja în limba receptoare (Abraham 1981: 225).

Pentru a exemplifica cele afirmate anterior, voi reproduce un fragment dintr-o conversație purtată cu unul dintre subiecți în vârstă de șase ani:

(S1): Am vorbit că ... că punem apă și-am făcut **un slap** [cascadă] și, după aceea, s-a făcut **blato** [noroi] și, apoi, încă **un slap** mai mare. Apoi trebuia să mai facem aia./ (A) Ce înseamnă **blato**?/ (S1) **Blato pomeni, da ko vliješ vodo v peskovnik(u), se zmeša blato (zemlja) z vodo in pol', ne znam, živo je** [noroi înseamnă că atunci când torni apă în locul de nisip se amestecă noroiul cu apă și apoi, nu știu, e viu], înseamnă **peskovnik**./ (A) **Peskovnik** nu cumva e nisip?/ (S1) Da! E nisip și **vodo pa pomeni voda** [apă înseamnă apă]./ (A) **Voda pa pomeni** apă./ (S1) **Ja, in pol smo pa res naredil'** [Da, apoi am făcut în realitate] .../ (A) Dar de ce nu vorbești românește?/ (S1)

Păi cum se vorbește românește?/ (A) În loc să spui *sem naredil* spui am făcut./ (S1) Am făcut nu știu ce ... o cascadă și după aceea una și mai mare pentru că era *najprej* [mai înainte] o cascadă mică și una mai mare./ (A) Și altceva interesant ai mai făcut?/ (S1) Am vorbit pe la *kosilo z Oliverjem* [prânz cu Oliver].

În vorbirea lui S1, identificăm împrumuturi adaptate: „un slap” și neadaptate: „blato”, „peskovnik”, „vodo”, „najprej”, comutări de cod interpropoziționale: „Ce înseamnă blato?/ (S1) Blato pomeni, da ko vliješ vodo v peskovnik(u), se zmeša blato (zemlja) z vodo in pol', ne znam, živo je!"; „E nisip și vodo pa pomeni voda” și comutări de cod intrapropoziționale: „Am vorbit pe la kosilo z Oliverjem”.

6.1. Fenomenul de „comutare de cod”

Este o formă de manifestare a contactului dintre limbi, fiind frecvent întâlnit în cadrul bilingvismului. Vorbitorii utilizează alternativ elemente ale limbilor cunoscute, în comunicarea scrisă sau orală, în special în situații informale.

Carol Myres Scotton (1993) introduce în studiul contactelor dintre limbi anumite concepte menite să sistematizeze situațiile producerii comutării de cod și clasifică limbile între care se produce acest fenomen în „matrix language”, idiomul principal de comunicare și „embaded language”, limba care este inserată. În cazul nostru, atât româna, cât și slovena devin, în funcție de diverși factori externi, limbă matrice. Trecerea de la o limbă la alta presupune asumarea unei identități sau a celeilalte, motivate situațional (receptor, context). Limba matrice oferă cadrul gramatical pentru structura de suprafață care combină constituenții din cele două limbi și furnizează ansamblul și ordinea morfemelor, a mărcilor și a relațiilor gramaticale (Stoica 2003).

J. M. Lipski (1982) face distincția între comutarea de cod intrapropozițională (vorbitorul alternează mai multe secvențe propoziționale în limba română cu cele din limba slovenă, comutarea având loc între propoziții sau fraze distincte sau între propozițiile aceleiași fraze) și cea interpropozițională (cele două limbi sunt amestecate în interiorul aceluiași enunț).

În corpusul nostru am identificat atât comutări de cod intrapropoziționale: „*Sam (samo) mal da mi da șosetele mami*” [Doar puțin ca să-mi...]; „*De koga* [cine] i-e frică?”; „*Za kaj* spui așa?” [De ce ...]; „Gheorghîță, *pridi* aici să ne

jucăm!” [... vino...]; „Mami, *počakaj me*, că nu mai pot!” [... așteaptă-mă...], cât și interpropoziționale: „*Gremo pa na morje* să înotăm”. [Mergem la mare...].

În unele dintre studiile mele anterioare (Jieanu 2012: 2015) făceam observația că, în anumite situații, comutarea de cod stă la baza împrumutului. Inițial, locutorul alternează propozițiile, apoi inserează grupuri sintactice în limba matrice, urmând ca, ulterior, să le integreze în limbă, adaptându-le morfo-sintactic și fonetic, rezultând, astfel, împrumuturile. Această observație, valabilă în cazul bilingvilor tardivi, nu este valabilă și în cazul copiilor bilingvi, aflați în perioada de achiziție a limbajului (de la unu la patru ani). Aceștia folosesc în comunicare elemente lexicale ale ambelor limbi cunoscute, adaptându-le din punct de vedere gramatical, dar, ulterior, când ajung să le cunoască suficient de bine, comută codul doar la nivel inter- și intrapropozițional, fără a mai alterna limbile la nivelul cuvântului.

6.2. Fenomenul de împrumut

Una dintre cele mai evidente și frecvente forme de manifestarea a comportamentului lingvistic al copiilor români din Slovenia este împrumutul unor termeni sau structuri gramaticale din slovenă în limba română și invers. În general, cuvintele preluate din cealaltă limbă sunt adaptate la limba în care se face comunicarea. În corpusul nostru am întâlnit atât împrumuturi din slovenă în limba română, cât și din română în slovenă. Cu toate acestea, în articolul de față, ne vom opri cu precădere la cele dintâi.

6.2.1. Adaptarea cuvintelor slovene la limba română

Adaptarea morfologică a împrumuturilor din limba slovenă în comunicarea în limba română vorbită de copiii din Slovenia se realizează în funcție de clasa lexico-gramaticală căreia îi aparțin. Astfel, părțile de vorbire flexibile: substantivele, adjectivele, verbele sunt, de multe ori, adaptate flexiunii românești. O serie de împrumuturi din limba slovenă apar în formă neadaptată, de exemplu: „najprej”, „lahko”, „pekovnik”, „blato” (vezi 6.).

Multe dintre substantivele slovene inserate în limba română din comunicarea copiilor români din Slovenia sunt adaptate limbii române, deoarece, în momentul intrării unui substantiv străin în limbă, „asupra lui se exercită presiunea sistemului limbii care-l împrumută”. În timpul acestui proces, „acțiunea

diferitelor compartimente ale limbii se caracterizează prin simultaneitate, conexiune și interacțiune, factorul determinant fiind cel morfologic” (Emese Kis 1975: 61): „Pojdi stran, **pušastule!**” [slo. *pušast* > ro. *fantomă*]; „Poți să iei **blazința să pocriem?**” [slo. *blazina* > ro. *pernă*]; [slo. *pokriti* > ro. *a se acoperi*]; „Hai să facem o **prestavă**” [slo. *prestava* > ro. *spectacol*]. Substantivele din exemplele anterioare sunt adaptate la limba română prin adăugarea determinantilor definiți și indefiniți: „-le”, „-a” și „un”.

Formele verbale împrumutate sunt mai numeroase decât cele nominale, toate fiind adaptate sistemului flexionar românesc. Fiind o clasă lexico-gramaticală flexibilă, verbul modifică formele după următoarele categorii gramaticale: diateză, mod, timp, număr. În corpusul nostru, am identificat forme verbale din limba slovenă folosite la modul indicativ, timpul prezent: „Mă **oblac** singur” [slo. *obleči se* > ro. *a se îmbrăca*]; „Nu **zvârnești** jucăriile!” [slo. *zvrniti* > ro. *a arunca*]; „Acum **vigne** un picior” [slo. *vigniti* > ro. *a arunca*]; la modul conjunctiv, timpul prezent: „Poate **să ublije**” [slo. *ubijati* > ro. *a omori*]; „Najprej hai **să ne bleidăm**” [slo. *bleidati* > ro. *a învârti titirezul*]; modul indicativ, timpul perfect compus: „Nu **am tecut** azi” [slo. *teči* > ro. *a alerga*].

Adaptarea adjectivelor privește numai adjectivale feminine, care sunt acordate în gen, număr și caz cu substantivele determinate. Adjectivale primesc desinențe specifice românești: **-ă** (pentru feminin singular): „Asta e **umazană**” [slo. *umazen* > ro. *murdar*]; „Petra e **bebeță!**” [slo. *bebec arg.* > ro. *prostănac*].

6.2.2. Adaptarea cuvintelor românești la limba slovenă

În corpusul cules, am identificat și împrumuturi din română în limba slovenă, care apar, de obicei, în interiorul comutărilor de cod. Cele mai numeroase, sunt împrumuturile verbale, dar am întâlnit și împrumuturi nominale. Frecventă este folosirea verbelor reflexive cu pronume reflexiv de persoana a III-a singular pentru forme verbale de persoana I singular. Astfel, copiii copiază structura verbală slovenă: verbele reflexive se folosesc cu pronumele reflexiv „se” la toate persoanele și numerele: „**S**-am speriat”; „**Se** joc” [eu mă joc]. Multe din exemple sunt verbe folosite la modul indicativ, perfectul compus. În unele dintre cazuri forma de participiu este realizată cu morfeme specifice limbii slovene: „am bagala”; „am dal”; „am înghițil”, dar am întâlnit și un exemplu în care verbul românesc este folosit la dual, număr caracteristic pentru două persoane: „**sva** jucat” [noi doi ne-am

jucat]. Într-un alt discurs, verbul „a muri”, este folosit la modul indicativ, timpul prezent, persoana I, numărul plural, primind morfemul sloven „-mo”: „Jucăm kot da *murimo*”. Substantivele împrumutate din română și adaptate la limba slovenă sunt întâlnite mai rar. Un exemplu interesant este folosirea cuvântului „copaie” în cazul acuzativ, cu desinență de feminin, numărul singular „o”: „rabim tudi *copajo* za bleidanje” [am nevoie de copaie pentru a învăța titirezul].

6.3. Topica

De multe ori, în comunicarea în limba română a copiilor români din Slovenia, întâlnim schimbări de topică, vorbitorii preferând construirea enunțurilor românești după topica slovenă: „Frig mi-e!”, „Fierbinte e!” (în limba slovenă, verbul „a fi” nu este niciodată utilizat în poziție inițială); „Unde e *pa* Gheorghe?” [slo. *pa* > ro. *dar, ba*]; *A* mi dai? *A* mergem na morje? [... la mare] (întrebările în limba slovenă se construiesc cu particula „a” sau „ali” în poziție inițială).

6.4. Calcuri semantice

Calcul lingvistic întâlnit în limba română vorbită de copiii români din Slovenia reprezintă „un mijloc mixt de îmbogățire a limbii, care constă în transpunerea unui cuvânt cu formă internă clară, a unui sens, a unei unități frazeologice sau a unui procedeu gramatical străin” (Stanciu-Istrate 2006: 61), „a cuvintelor semantice analizabile, a construcțiilor” (DȘL 2005: 90) din limba slovenă, în limba română, cu material lingvistic specific limbii române.

Analiza comunicării în limba română a copiilor din Slovenia arată că cel mai des folosit este calcul lexical de structură semantică: adj. rom. „slab” după adv. slo. „slabo”: „Copilul ăsta e *slab*” [*slabo* > *rău*]; ro. „prost” după slo. „prost”: „Am stat mult timp *prost*” [*prost* > *liber*]; ro. „zdravăn” după sp. „zdravo”: Dacă mănânc mult spanac, o să fiu *zdravăn*. [slo. *zdravo* > *sănătos*].

7. Concluzii

În general, copiii din Slovenia cu cel puțin un părinte român vorbesc sau doar înțeleg limba română. Dacă un părinte este sloven și frecventează o școală sau o grădiniță în limba slovenă, atunci, limba slovenă este dominată și vorbesc româna cu dificultate, interferând-o frecvent cu slovena. Dacă acasă li se vorbește românește, dacă li se citește în limba română, atunci cunosc ambele limbi la fel

de bine și le alternează în funcție de interlocutor sau de contextul situațional. Copiii interferează româna și slovena. De exemplu, în România vorbesc în limba română, în Slovenia, în slovenă; în grădiniță sau în parc vorbesc în slovenă, acasă, folosesc româna.

Cei mici, cu vârste între doi și cinci ani, alternează româna și slovena la nivel propozițional, introducând cuvinte sau grupuri sintactice din română în limba slovenă și invers, adaptându-le limbii române sau limbii slovene. Cei mai mari, cu vârste de peste cinci ani, delimitează limbile, alternând doar enunțurile. Uneori, introduc cuvinte slovene în limba română, dar nu le și adaptează din punct de vedere gramatical.

În general, comunicarea copiilor români din Slovenia se caracterizează prin comutarea între cele două limbi, prin alternarea termenilor românești cu cei sloveni, prin schimbări de topică și folosirea combinată a structurilor gramaticale specifice slovene și românei.

Bibliografie

- Kis, Emese. 1976. *Încadrarea substantivelor de origine maghiară în sistemul morfologic al limbii Române*. București: Editura Academiei R.S.R.
- Lipski, J.M.. 1982. "Spanish English Code-switching in Speech and Literature – Theories and Models". *The Bilingual Review*, nr. 9 (3), p. 191–212.
- Myers-Scotton, C.. 1993. *Social Motivations for Code Switching Evidence from Africa*. New York: Oxford University Press.
- Stanciu-Istrate, M.. 2006. *Calcul lingvistic în limba română*. București: Editura Academiei Române.
- Stoica, G.. 2003–2004. "Împrumut și schimbare de cod într-un grai aromân din Grecia." *Fonetică și Dialectologie*, XXII – XXIII. Editura Academiei Române.

Dicționare

- Abraham, W. 1981. *Diccionario de terminología lingüística actual*, trad. de Francisco Meno Blanco. Madrid: Gredos.
- DEX 2009: Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Dicționarul explicativ al limbii române*. 2009. ediția a II-a revăzută și adăugită. București: Editura Univers Enciclopedic Gold.

DȘL: Bidu-Vrănceanu, A., Călărășu, C., Ionescu-Ruxăndoiu, L., Mancaș, M., Pană Dindelegan, G. 2005. *Dicționar de științe ale limbii*. București: Editura Nemira.

SSKJ - Slovar slovenskega knjižnega jezika, <https://fran.si/130/sskj-slovar-slovenskega-knjiznega-jezika>, accesat în 13.03.2020.

Surse electronice

Dominguez Vázquez, M.J. 2001. "En torno al concepto de interferencia." *Círculo de lingüística aplicada a la comunicación*, no. 5, pe <http://www.ucm.es/info/circulo/no5/dominguez.htm>, accesat în 15.05.2018

Skiba, R. 1997. "Code Switching as a Countenance of Language Interference." *The Internet TESL Journal* III, No. 10, www.iteslj.org/Articles/SkibaCodeSwitching.html (accesat în 15.05.2018).

Ambasada României în Republica Slovenia - <https://ljubljana.mae.ro/> - accesat în 13.03.2020. https://ro.wikipedia.org/wiki/Diaspora_rom%C3%A2n%C4%83 – accesat în 13.03.2020.

Povzetek

Prispevek *Vidiki komunikacije romunskih otrok v Sloveniji* preučuje jezikovne vplive migracije na primeru romunske skupnosti v Sloveniji, pri čemer izhaja iz značilnosti jezikov, ki so del tega procesa. Romunsko-slovenske jezikovne stike v komunikaciji otrok smo preučili v okviru dvojezičnih ali večjezičnih skupnosti, ki jim pripadajo. Razlikujemo med sestavljeno, receptivno, simetrično in asimetrično večjezičnostjo/dvojezičnostjo. Študija se opira na analizo korpusa, zbranega z anketiranjem sedemnajst romunskih otrok, ki živijo v Sloveniji. Sedem jih izvira iz mešanih družin, pri desetih pa sta oba starša Romuna. Jezikovni stik smo analizirali v specifičnih preseljevalnih pogojih, pri katerih se govorec enega jezikovnega koda nahaja v jezikovnem prostoru drugega koda. Pri tem smo preučevali stopnjo intenzivnosti vpliva uradnega jezika države (v našem primeru slovenščine) na romunščino in tudi analizirali različne oblike jezikovnega vedenja romunskih otrok: uporabo slovenščine/angleščine v večini komunikacijskih situacij, alternativno uporabo dveh jezikovnih kodov in večjo

naklonjenost komunikaciji v romunščini. Preučili bomo tudi razlike med komunikacijskimi konteksti (otrok – otrok, otrok – starš/odrasel), pri čemer bomo posvetili posebno pozornost preklapljanju med različnimi jezikovnimi kodi ter izposojenkam in jezikovnim kalkom, ki smo jih zabeležili v govoru otrok.

Ključne besede: dvojezičnost, romunščina, slovenščina, preklapljanje kod, posojilo, jezikovni izračun

Rezumat

Comunicarea *Aspecte ale comunicării copiilor români din Slovenia* urmărește efectele lingvistice ale migrației în cazul comunității românești din Slovenia, pornind de la caracteristicile limbilor aflate în acest proces. Contactele lingvistice româno-slovene în comunicarea copiilor sunt analizate prin raportare la comunitatea bilingvă din care aceștia fac parte. Distingem între bilingvismul compus, simetric și cel asimetric și receptor. Studiul nostru se bazează pe analiza unui corpus realizat prin chestionarea a șaptesprezece copii români care trăiesc în Slovenia, șapte din familii mixte și cinci din familii cu ambii părinți din România. Contactul lingvistic este analizat în condițiile particulare specifice migrației vorbitorilor unui cod în spațiul lingvistic al celuilalt cod, precizând gradul de intensitate a influenței limbii oficiale a țării de migrație asupra limbii române, și analizând atitudinea lingvistică a copiilor români, care variază de la utilizarea limbii slovene în majoritatea situațiilor comunicaționale, folosirea alternativă a două coduri și preferința pentru comunicarea în limba română. Diferențele dintre contextele comunicaționale (copil – copil, copil – părinte/adult) vor fi, de asemenea, supuse dezbaterii, insistând asupra comutării de cod, a împrumuturilor și a calcurilor lingvistice identificate în exprimarea copiilor.

Cuvinte cheie: bilingvism, limba română, limba slovenă, comutare de cod, împrumut, calc lingvistic.